

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. IOAN LUCA
Redacția: Cal. Mihailu Viteazul.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei
Pe jumătate an 50 Lei
Pe trei luni 25 Lei

† VASILE STROESCU

A încetat din viață, la vârsta de 82 ani, marele român și marele binefăcător al neamului românesc, Vasile Stroescu. Prin moartea lui Vasile Stroescu pierdem un om de o rară distincție sufletească, de un caracter desăvârșit, pierdem cea mai reprezentativă figură a românismului de azi.

Născut în Basarabia dintr'o veche și foarte bogată familie boerească, Vasile Stroescu a trăit în Basarabia țarilor ruși, în Basarabia în care neamul românesc gemea sub jugul apăsător al stăpânirii rusești. Sufletul lui mare și bun nu s'a înspăimântat însă niciodată de urgiile cârmuirii rusești. Din contra grelele asupri, ce trebuise să îndure neamul nostru în Basarabia sub cârmuirea rusească, i-au întărit sufletul și i-au oțelit caracterul. Vasile Stroescu s'a născut român, a trăit ca Român și a murit ca mare, ca cel mai mare Român. Flacăra românismului a ars cu multă putere în sufletul acestui mecenat al neamului românesc până la sfârșitul vieții sale. Vasile Stroescu n'a fost din tagma acelor boieri cari se duc în țări streine ca să-și cheltuiască averea în plăceri și petreceri. Ar fi putut-o face căci avea din ce, dar sufletul lui mare și bun a fost prea mult chinuit de năcazurile și întunerecul în care se sbătea poporul nostru. S'a hotărât să jertfească totul pentru neam și nimic pentru sine.

Moșiile sale întinse le dăduse în arendă, în condițiuni foarte prielnice, tovărășiiilor de țărani, iar din venitul acestor moșii a dăruit cu mână largă pentru ajutorarea neamului românesc. De ajutorul lui Vasile Stroescu nu s'au împărtășit numai Românii basarabeni, ci și cei din regatul liber și în deosebi noi ardelenii. Într'o vreme când eram foarte strâmtorați, sub cârmuirea unguerească, el a trimis sute de mii de coroane tuturor vlădicilor românești din Ardeal din cari să se ajute școlile și alte așezăminte

culturale. Unde numai a putut el a ajutat cu bani și cu vorbe bune. Chiar și în ținutul nostru aproape nu este sat care să nu se fi împărtășit din ajutoarele împrăștiate cu mână și inimă largă de acest mare suflet de om și de român.

În sufletul mare al lui Vasile Stroescu granițele dintre diferitele provincii românești erau șterse de mult, în sufletul lui se realizase de mult unirea tuturor românilor. El, ca nimeni altul, a adus jertfe mari ca acest vis să se realizeze aieva. Nici chiar la adânci bătrânețe nu s'a dat înapoi dela datorie, ci s'a pus în rândurile prime ale luptătorilor pentru marea cauză națională. Când în 1916 fu rugat să se pună în fruntea mișcării pentru desrobirea Basarabiei, deși bolnav, el a spus că își pune la dispoziția țării toată mintea, toată averea și întreagă viața sa.

Drept recunoștință pentru deosebitele merite câștigate pentru neamul românesc a fost ales președinte al Sfatului Național din Chișinău, care a proclamat unirea Basarabiei cu țara mamă. A fost

președinte de vârstă al primului Parlament al României întregite. În 1923, spre cinstea noastră a Românilor din acest ținut, a fost ales senator al circumscripției Reghin, fiind candidatul partidului național. Adâncile bătrânețe l-au împedat să vie între noi, deși mult a dorit să-și vadă circumscripția și pe bravii alegători, cari i-au arătat atâta recunoștință. Să fim mândri că am avut de senator pe Vasile Stroescu, care, făcând așa de mult bine pentru neamul românesc, era vrednic măcar de această foarte mică răsplată.

Guvernul, pe bună dreptate, a hotărât să-i facă funerarii naționale.

La groapa lui Vasile Stroescu plânge întreg neamul românesc, căci nu pentru el a trăit acest boier în cel mai înalt înțeles al cuvântului, ci pentru neamul românesc pentru care a jertfit tot ce a putut în viață.

Cinste, recunoștință și venerațiune se cuvine memoriei lui Vasile Stroescu.

Fie-i memoria binecuvântată și bunul Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii.

Vin lăcustele!

Noul guvern Averescu, cârplit cu fugari lihniți din dreapta și stânga, s'a pus pe lucru, să ferească... nu țara, ci pe lihniții săi.

Se fac ministere nouă, chiar și fără a li se da ceva anume de lucru, bunăoară al dlui I. Petrovici, dar cu plată de ministru și cu secretari asemenea bine plătiți; apoi secretari și directori noi, ca să poată fi așezați în plăși bune cât mai mulți partizani, cari altfel ar părăsi partidul tătucului.

În acest soi de slujbași cad: noii secretari la interne, la industrie, la comunicații, la poște, la războiu, la instrucția publică, la prezidenția Consiliului de miniștri; apoi în loc de un singur ministru la instrucție să se facă doi și la industrie și comerț asemenea doi în loc de unul, și alții și alții!

Adevărată ploaie de miniștri, secretari, subsecretari și consilieri tehnici, cum spun aceasta mai multe foi, între cari și „Vltorul” al liberalilor.

Ține-te deci țară! Și ce vor fi în stare să facă, de vor eși încă biruitori din alegeri?... Vai de noi!

Populația satelor

E vorba de populația satelor din România și în deosebi de populația românească a acestor sate.

România, după datele statistice din anii trecuți, are o populație cam de 17 milioane locuitori. Din acești 17 milioane de locuitori cam 13 milioane sunt Români, iar restul alte națiuni. Din populația întreagă a României, adică din cei 17 milioane de locuitori, cam 14 milioane sunt așezați la sate și numai 3 milioane la orașe. Din populația întreagă a satelor cam 11 milioane sunt Români, iar restul de 3 milioane alte națiuni.

Iată cum cea mai mare parte a neamului românesc e așezată la sate, de unde, datorită vitregiei vremurilor pe cari le-a trăit neamul nostru în trecut, n'a cam putut pătrunde la orașe, ca să formeze aici o clasă de mijloc de care avem foarte mare trebuință pentru propășirea neamului nostru.

După ce știm, în mare, care este numărul Românilor la sate, într'unul din nrii viitori ai foii, ne vom ocupa de starea populației românești la sate.

Dreptul obștesc

de a alege reprezentanți în parlament se bazează pe democrație, adică guvernarea poporului prin sine însuși. În felul acesta îl aflăm la cele mai vechi popoare, greci și romani, unde la început erau convocați toți locuitorii pentru a se pronunța asupra alegerii persoanelor care aveau să fie conezute cu conducerea statului. Mai târziu locuitorii înmulțindu-se, dreptul de alegere a trecut numai la câțiva care aveau anumite însușiri. Forma aceasta de alegere și guvernare a cătorva a fost multe veacuri, ca în urmă să se introducă în toate statele forma de azi democratică, în care cetățenii iau parte directă numai în alegerea parlamentarilor, neputându-se pronunța asupra alegerii altor funcționari ai statului ca jandarmi, perceptori, etc., fiindcă nu se poate ca fiecare locuitor dintr'o țară să cunoască pe cei în stare a ocupa slujbele amintite.

Poporul dă puterea parlamentarilor conezuți cu guvernarea, prin votul obștesc de care se bucură fiecare cetățean care are 21 ani și n'a fost pedepsit cu închisoare. Cei care doresc să ajungă la cârmă se întovărășesc în anumite grupări politice, întocmindu-și câte un program de guvernare care cuprinde făgădueli și îmbunătățiri care nu se pot împlini sau deloc sau numai în timp îndelungat.

Oricare cetățean care știe citi și scrie și a împlinit anumită vârstă are dreptul să candideze la parlament sau senat. Reprezintă oare deputații și senatorii, în toate țările, voința alegătorilor? Credem că nu, pentru că nu poate fi nici o legătură de cunoștință între un deputat și câteva mii de alegători sau întors, așa că alegerile se fac de cele mai multe ori pe făgădueli de câștiguri personale, patimi politice și altele.

În alegerile bazate pe democrație se întrebuițează mai ales lingușirea față de alegători, fățarnicia și demagogia (înșelarea poporului). Candidații făgăduesc alegătorilor ca și copiilor, tot ce doresc, deși știu că acele nu se pot împlini, fiindcă atât alegătorul cât și copilul uită iute. Pe timpul alegerilor au fost încântați de cele făgăduite, iar după alegeri uită să ceară împlinirea lor.

Lipsa de pricepere a cetățenilor aduce starea amintită de făgădueli bune de adormit copiii cu ele. Ca să te poti folosi bine de dreptul de vot trebuie să fii cetățean luminat.

Toate relele acestea se vor șterge când fiecare cetățean cu dreptul de vot obștesc va pricepe pe deplin rostul lui și nu-l va da oamenilor străini de interese și nevoile adânci ale poporului alegător. (x).

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățele feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Depozit pentru
REGHIN și Jur la

Farmacia NEAGOS
Tg.-Mureș Telefon 130
Farmacia MERA

Strâns uniți

în rândurile partidului național să luptăm în viitoarele alegeri de deputați și senatori.

Aceasta este porunca cea mare a zilelor de azi.

Partidul național este partidul intelectualilor, al țărăni-meii, al micilor comercianți, al meseriașilor și al muncitorilor. Prin partidul național toate aceste categorii de muncitori își vor putea croi o soartă mai bună de care nu s-au putut împărtăși nici sub guvernul liberal și nu se vor putea împărtăși nici sub guvernul averescan, care, după cum am mai spus-o, este în slujba marilor bancheri liberali cari trăesc numai din camătă.

Nimeni să nu se lase înșelat de făgăduelile cu cari vor merge acum averescanii și liberalii pe sate. Acestea vor fi numai niște făgădueli sterpe pe timpul alegerilor, cari nu trebuie să amăgească pe nimeni.

Partidul național s'a mântuit acum de așa numiții „frip-furiști”, cum se numesc acei domni - foarte puțini - cari pentru onoruri și slujbe și-au spurcat cuibul, trecând în tabăra guvernamentală. Bine că ne-am mântuit de aceștia și nu-i mai avem printre noi ca să zăpăcească lumea.

Să luptăm cu cinste, liniștit dar cu însuflețire și curaj, cu credință tare și fără teamă de nici o asuprire pentru izbânda partidului național.

Știri mărunte.

Se știe că dl Goldiș împreună cu alți 2-3 tovarăși într-o noapte întunecoasă au sburat din partidul național în cuibul mai calduț al partidului averescan. Cu toate acestea dl Goldiș și cei 2-3 tovarăși de drum spun mereu, că ei n'au trecut în partidul averescan, ci, din contra, luptă în partidul averescan pentru ideile frumoase și bune ale partidului național.

Ținem să se știe de toată lumea că, din pricina purtării dlor, dl Goldiș și cei 2-3 tovarăși au fost excluși (dați afară) din partidul național, așa că ei nu mai au nici un drept să vorbească în numele acestui partid. Dacă o fac, o fac numai ca să zăpăcească lumea. Nimeni să nu dea ascultare oamenilor dlui Goldiș, căci ei sunt averescani.

Dl Dr. Iuliu Mantu, președinte al partidului național, de prezent se află într'un sanator (spital) din București, suferind de aprindere de plămâni

Pentru Dnii avocați. Rugăm pe dnii avocați cari au de dat spre publicare publicații de licitație, să le trimită la foaie todeauna cel mai târziu până luni seara, Administrația.

Congresul partidului național la București. Duminică s'a ținut la București congresul general al partidului național. A prezidat dl Nicolae Iorga. Delegați din toate părțile țării (din Reghin a fost la congres dl adv. Dr. Ceușianu) și o lume imensă din București a luat parte la acest congres. În tot cursul congresului lumea adunată acolo a fost stăpânită de o foarte mare însuflețire pentru partidul național. S'a dovedit încă odată încrederea mare de care se bucură partidul național în rândurile poporului. Iată cum partidul național, în loc să se destrame cum credeau dușmanii lui, se tot întărește și parcă nici odată n'a fost așa de tare ca azi. Și așa trebuie să fie pentru că pe noi nu ne unesc și nu trebuie să ne unească numai niște foloase trecătoare, ci credința nestrămutată în biruința dreptății, a legalității, a cinstei și a frăției.

Avem prefect. În sfârșit, după lungi târgueli între prieteni și după colindări pe la București, a fost numit de prefect al județului nostru dl. ing. Flore Bogdan

Plata primarului din Reghin și a membrilor în delegația permanentă. În ședința de Luni a consiliului comunal din Reghin s'a votat plata ce va primi-o de aici în colo primarul Reghinului și membri delegației permanente. Pentru dl primar s'a votat un salariu lunar de 15.000 lei plus 2000 lei cheltuieli pe reprezentare, iar pentru membrii din delegația permanentă câte 5000 lei de fiecare.

Isprăvi arâte. Dl Pan Halippa și un alt deputat al partidului țărănesc, mergând să-și vadă alegători cari i-au alis, au fost arestați de jandarmi. E o rușine că așa de ușor se arestează și se pun între baonete oameni distinși, români mari și cinstiți ca dl Pan Halippa, iar oamenii guvernelor pot face ce-i taie capul.

Pentru săteni apar Cărțile Bunului Creștin, editate și redactate de dl profesor Iuliu Maior, un bun cunoscut al lipsurilor sufletești. Au ieșit până acum cinci numere, fiecare cu 64 pagini cuprinzând învățături ce duc la fericire atât în viața de acum cât și în cealaltă. Merindea sufletească ce se află în cărțile acestea să nu lipsească din nici o casă creștină. Se pot comanda, un număr cu 6 Lei, dela Librăria din Blaj.

În 18 Aprilie a. c. a ținut la Ierbuș, „Cercul Cultural al Învățătorilor”, des-părțământul Reghin, conferințe populare. Au vorbit domni: Dr. Eugen Nicoară, președintele des-părțământului asociați-unei, tratând despre sifilis și mijloacele de vindecare, Dr. Niculescu despre tuberculoză, vaciile ei propagatori și cum ne putem feri de acest morb, dl Ioan Suci despre muncitori, socialism și comunism. D. Butnariu, învățător în Petelea, despre originea neamului. Intre conferințe elevii au executat sub conducerea dl învățător Cota, mai multe cântări naționale. De încheiere a mulțumit dl Moldovan, președintele Cercului Cultural

La „Librăria nouă” din Reghin se vând de aici încolo excelentele reviste: „Gândirea” din București și „Societatea de mâine” din Cluj. Le recomandăm intelectualilor din Reghin și jur, cari, după cât am observat, nu cam au pe la casele lor reviste românești. Prețul unui număr al „G.” 25 Lei, iar al „S. d. m.” 12 Lei. Prima apare lunar, iar a doua săptămânal.

AVIZ

Aducem la cunoștința Onor. noștri clienți, că agentul nostru pentru Reghin și jur

Farkas Iacob

a fost demis din serviciul nostru. În consecință numitul domn nu mai este îndreptățit a încasa pentru noi sau a încheia afaceri în numele nostru.

Soc. pentru comerțul cu mașini de cusut „Singer” Bourne & Co.

Licitare.

Duminică în 25 April, la 4 ore după amiază se va licita iarba și orice recoltă de pe grădina liceului român de stat din Reghin.

Licitanții se vor prezenta atunci în grădina (str. Eminescu).

Reghin, 17 April 1926.

Comitetul școlar.

No. 2171 exec. 1925.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cum că lucrurile următoare: mărfuri coloniale care în urma deciziei No. C. 678 din anul 925 al Tribunalului din Cluj s'au executat în 4 Oct. 1925 în favorul executorului Glück Herman repr. prin adv. Dr. Samuilă Frenkel împotriva executorului locuitor din comuna Rusii Munții pentru încassarea capitalului de 17436 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 150000 lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, în baza descisului No. G. 11364—925 al judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 29 Aprilie anul 1926 la orele 11 a. m. în com. Rusii Munții și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin, la 7 Aprilie 1926.

Ghelan, portărel.

No. 80 exec. 1926.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cum că lucrurile următoare: mobile de casă, care în urma deciziei No. G. 4479 din anul 925 al judecătorei de ocol din Reghin s'au executat în 28 April 1925 în favorul executorului Goldmann Herman reprezentat prin avocat Dr. Samoilă Frenkel împotriva executorului locuitor din comuna Toplița Română pentru încassarea capitalului de 16711 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 24000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, în baza descisului No. G. 4475—925 al judecătorei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 28 Aprilie anul 1926 la orele 18 a. m. în com. Toplița Română și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 7 Aprilie 1926.

Ghelan, portărel.

„VINUL DE CHINA FERUGINOS”

este cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare. Preparatul farmacistului

Neagoș Tg. Mureș

Să poate comanda și la postă. Deposit și la farmacia

Mera Reghin

INSERATE

se primesc și la Tipografia „Librăria Nouă” Reghinul-săsesc.

Ori ce mâncărime de piele, râie etc. dispare în decurs de 3 zile întrebunțând alifia

„SCABIOSAN”

preparatul farmacistului

Neagoș Tg. Mureș

Să poate comanda direct sau la farmacia

Mera Reghin

Citiți și răspândiți „Sămănătorul”

Cele mai bune și eftine cizme și ghete se află la

Grigore Moldovan

cizmar

REGHIN, Str. Eminescu No. 1

Cumpărați și vă convingeți.

„SIRPINOL”-ul

este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusă, tusă convulsivă (măgărească), asthmă și pentru tuberculozi. — Se află la

Farmacia lui Victor Mera, Reghin

IMPORTANT!

Pentru toți ceice

au necesitate de tipărituri, lucruri de compactorie, oferim onor. public că orice cărți, broșuri, tabele, hârtie pentru scrisori, plicuri, invitări, necroloage, bilanțuri, facturi, bilete de cununie, cărți de vizite, afișe, foi de reclame, etc. execută cu prețurile cele mai eftine

TIPOGRAFIA

„Librăriei nouă”, Reghin Piața mare.